

Inriktning för Oxelösund kommuns trygghets- och säkerhetsarbete 2023-2026

Dokumenttyp Policy	Fastställd av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2023-03-29	Reviderat
Dokumentansvarig Säkerhetsstrateg kommunstyrelseförvaltningen		Förvaring Castor	Dnr KS.2022.110
Dokumentinformation Översiktlig beskrivning samt politisk inriktning för kommunens säkerhets- och trygghetsarbete			

Datum
2023-03-29

Innehåll

1	Inledning	3
2	Krisberedskap	5
3	Civilt försvar	6
4	Kontinuitetshantering	8
5	Räddningstjänst	9
6	Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete	10
7	Informationssäkerhet	11
8	Internt säkerhets- och arbetsmiljöarbete	12

1. Inledning

Brott, olyckor, skador och olika typer av samhällsstörningar skapar upplevelser av otrygghet hos kommunens invånare. Ofta ger sådana händelser också efterverkningar i kommunen. Att i samverkan med andra aktörer hantera trygghets- och säkerhetsfrågor, med såväl ett individ- som samhällsperspektiv, är därför en angelägen kommunal arbetsuppgift.

Styrdokumentet *Inriktning för Oxelösund kommuns trygghets- och säkerhetsarbete* beskriver översiktligt hur kommunen arbetar med de delarna som sammantaget utgör kommunens säkerhets- och trygghetsarbete. Dokumentet anger också den politiska inriktningen för dessa delar, som tillsammans ska bidra till att Oxelösund blir och upplevs som en trygg och säker kommun att leva, verka och vistas i.

1.1 Övergripande inriktning för säkerhets- och trygghetsarbetet

Oxelösunds kommun ska förebygga oönskade negativa händelser samt ha förmåga att hantera konsekvenser av sådant som ändå inträffar. Säkerhets- och trygghetsarbetet ska;

- Minska riskerna för störningar i samhällsviktig verksamhet¹ samt bygga och utveckla förmågan att hantera störningar och kriser som ändå inträffar.
- Utveckla förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet under höjd beredskap och krig samt att i övrigt utgöra en del av skyddet av Sveriges säkerhet.
- Säkerställa kommunens förmåga att förebygga och hantera risker för olyckor i fredstid och under höjd beredskap.
- Förebygga brott och bidra till att Oxelösund upplevs som en trygg och säker kommun.
- Värna personalens och de förtroendevaldas säkerhet och arbetsmiljö.

För att uppnå detta bedrivs och inriktas säkerhetsarbetet inom sju huvudsakliga delområden:

- Krisberedskap och civilt försvar
- Kontinuitetshantering
- Räddningstjänst
- Informationssäkerhet
- Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete
- Internt säkerhets- och arbetsmiljöarbete

¹ Med samhällsviktig verksamhet avses; Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.

Datum
2023-03-29

1.2 Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för trygghets- och säkerhetsfrågor i Oxelösund och utövar genom ansvariga tjänstemän fortlöpande uppföljning och tillsyn över arbetet.

Kommunens nämnder ansvarar för att säkerhetsarbetet inom deras respektive områden bedrivs enligt kommunens inriktning och den lagstiftning som är tillämplig på verksamheten.

Kommunstyrelseförvaltningen har det övergripande samordningsansvaret för att kommunens trygghets- och säkerhetsarbete bedrivs enligt kommunens policy, lagstiftning samt övriga externa och interna styrdokument.

Kommunchefen är säkerhetschef och ytterst verkställande ansvarig för säkerhetsfrågor i kommunen. Säkerhetsstrategen ersätter kommunchefen i vissa frågor. I ärenden gällande säkerhetsskydd är kommunchefen säkerhetsskyddschef och säkerhetsstrategen är biträdande säkerhetsskyddschef.

2. Krisberedskap

Kommunfullmäktige i Oxelösund fastställde i november 2019 ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap². Styrdokumentet redogör för;

- Utgångspunkter och övergripande inriktning för kommunens arbete med krisberedskap
- Den övergripande styrningen av arbetet med krisberedskap i kommunens förvaltningar och bolag
- Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
- Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
- Kommunens planering avseende krisberedskap inom olika områden

Krisberedskapens principer

Krisberedskapen i Sverige bygger på tre grundläggande principer som sammantaget innebär att krisberedskap handlar om en *förmåga* som ska tillskapas av varje ansvarig aktör i den dagliga verksamheten;

- **Ansvarsprincipen**
Alla som har ansvar för en viss verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar vid olika typer av samhällsstörningar.
- **Närhetsprincipen**
Samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.
- **Likhetsprincipen**
Verksamheter ska inte göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten ska alltså under samhällsstörningar, så långt det är möjligt, fungera som vid normala förhållanden.

Geografisk områdesansvar

Kommunen har ett särskilt ansvar för krisberedskapen inom sitt geografiska område. För att möta upp detta ansvar är kommunen sammankallade för ett nätverk med aktörer som bedöms som viktiga samverkanspartners inför och vid extraordinära händelser.

Inriktning för arbetet med krisberedskap

Verksamhetsansvar ändras inte vid en samhällsstörning. Den som ansvarar för en verksamhet under normala omständigheter har motsvarande ansvar vid en samhällsstörning.

Under en kris eller störning ska kommunens ordinarie verksamheter fortsätta att bedrivas så likt vardagens som möjligt.

Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunen möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.

² Kommunfullmäktige 2019-12-11, § 136

Datum
2023-03-29

3. Civilt försvar

Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, näringsliv, civilsamhället och enskilda vidtar för att förbereda Sverige för krig.

I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder, med den inriktning som beskriv under *krisberedskap* ovan.

Under höjd beredskap, och ytterst krig, utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla det nationella målet för det civilt försvaret som är att ha förmåga att;

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- upprätthålla en nödvändig försörjning,
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld,
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestringar på samhället i fred, och
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Den överenskommelse som ingåtts mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gällande civilt försvar anger att prioriterade uppgifter för kommunen är kompetenshöjning, säkerhetsskydd samt krigsorganisation³.

Kompetenshöjning gällande höjd beredskap och totalförsvar

Nyckelpersoner i kommunen ska ha grundläggande kunskaper om de författningar och arbetssätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig.

Säkerhetsskydd

Kommunen ska ha de förutsättningar som behövs och som följer av säkerhetsskyddslagen för att kunna arbeta med de uppgifter som föreskrivs kommunen när det gäller förberedelser för och verksamhet under höjd beredskap.

Krigsorganisation och dess bemanning

Den verksamhet som avses att bedrivas under höjd beredskap behöver planer för sin organisation, omfattande personalbemanning och de övriga resurser som behövs för att kunna bedriva verksamheten.

³ Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar. SKR 2022/00754

Datum
2023-03-29

Inriktning för arbetet med civilt försvar

Förtroendevalda och tjänstemän i kommunens organisation ska ha kunskap om kommunens ansvar vid höjd beredskap samt om totalförsvaret i övrigt.

Verksamheter som bedriver säkerhetskänslig verksamhet och/eller som hanterar säkerhetsskyddsklassificerad information ska ha tillräckliga förutsättningarna för att bedriva verksamheten med ett tillräckligt säkerhetsskydd.

Kommunen ska ha planer för hur (avsedd) verksamhet ska organiseras, bemannas och i övrigt resurssäkras för att kommunen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

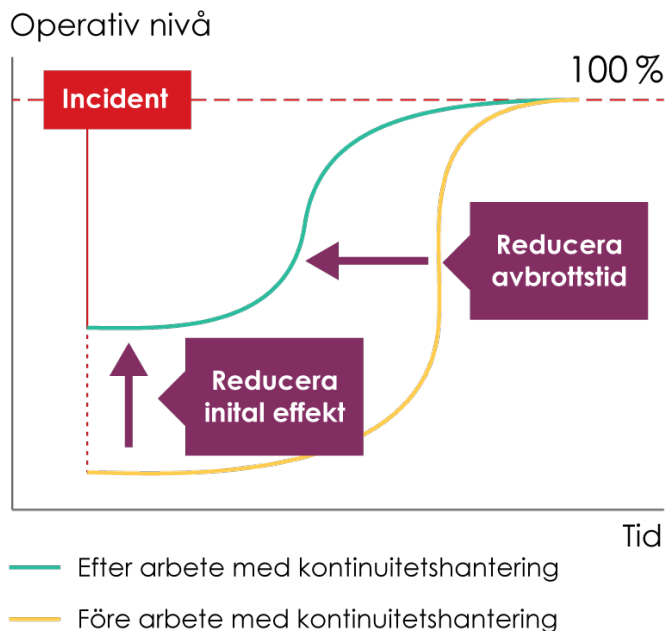
Datum
2023-03-29

4. Kontinuitetshantering

Kontinuitetshantering är en viktig del av kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar. Kontinuitetshantering innebär att samhällsviktiga verksamheter planerar för att upprätthålla sin verksamhet på en acceptabel nivå, oavsett vilken störning den utsätts för. Det kan t ex handla om situationer med avbrott i el- eller vattenförsörjning, att personal inte kommer till jobbet eller att leveranser av viktiga varor och tjänster uteblir.

Arbetet med kontinuitetshantering innebär att en samhällsviktig verksamhet;

- Identifierar de resurser som behövs för att verksamheten ska fungera
- Bestämmer vad som är acceptabla avbrotttider
- Genomför åtgärder som till exempel minskar risken för avbrott
- Tar fram planer, innehållande rutiner och checklistor, för att hantera de störningar som ändå kan uppstå

Inriktning för arbetet med kontinuitetshantering

Samhällsviktiga verksamheter i Oxelösunds kommunen ska bedriva ett arbete med kontinuitetshantering för att förebygga negativa effekter av verksamhetsstörningar samt för att reducera avbrotttider.

Datum
2023-03-29

5. Räddningstjänst

Varje vecka dör nästan 60 personer och i genomsnitt 2 000 läggs in på sjukhus till följd av olyckor i Sverige. Det orsakar stort personligt lidande för de direkt inblandade och människor i deras närhet. Samhällskostnaden för olyckorna uppgår till 65 miljarder kronor varje år, främst i medicinska kostnader och produktionsbortfall. När vi aktivt och effektivt förebygger och hanterar olyckor kan vi både minska det personliga lidandet och samtidigt göra stor samhällsekonomisk nytta.

Kommunen ska enligt 3 kapitlet 3§ och 8§ enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ha ett handlingsprogram för sin förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Kommunens handlingsprogram ska omfatta de olyckor som kan leda till räddningsinsats i fredstid och under höjd beredskap. Handlingsprogrammet ska återge det aktuella läget i kommunen avseende riskbild, mål, förmåga och verksamhet.

Kommunfullmäktige har fastställt ett *Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst*⁴. Handlingsprogrammet är gemensamt för Nyköping, Trosa, Oxelösund och Gnesta kommuner. Nyköpings kommun/Sörmlandskustens räddningstjänst bedriver, genom civilrättsliga avtal, den förebyggande verksamheten och räddningstjänsten i kommunerna.

Inriktning för arbetet med räddningstjänst

Kommunens räddningstjänst ska bedrivas i enlighet med målen i Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst i syfte att;

- minska skadeutfallet till följd av olyckor,
- öka kommuninvånarnas kunskap om individanpassat brandskydd,
- stärka samhällets förmåga att bryta en negativ skadeutveckling,
- stärka förmågan att hantera sällanhändelser och komplexa räddningsinsatser,
- stärka förmågan att genomföra räddningsinsats vid samhällsstörningar och under höjd beredskap

⁴ Kommunfullmäktige 2021-12-08, § 112.

6. Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Kommunens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete bedrivs i enlighet med det ansvar och de intentioner som uttrycks i Lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete⁵.

Lagen anger att kommunen på ett strukturerat, kunskapsbaserat arbetsätt ska kartlägga och analysera brottsligheten inom sitt geografiska områden och ta ställning till behovet av brottsförebyggande åtgärder.

Syftet med det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet är ökad trygghet och minskad förekomst av brott. Arbetet bedrivs utifrån kunskapsbaserad forskning om kända risk- och skyddsfaktorer och genomförs i intern och extern samverkan.

Viktiga komponenter i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är;

- Utveckling av kunskapsbaserade arbetsätt för att upptäcka och motverka otrygghetstrender i kommunen.
- Överenskommelse om samverkan med polismyndigheten om ett gemensamt brottsförebyggande arbete.
- Kartläggning och analys i en aktörsgemensam lägesbild som underlag för prioritering av målgrupper och insatser.

Våldsbejakande extremism

Kommunstyrelsen har fastställt en *Handlingsplan för Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism*⁶. Handlingsplanen syftar till att;

- Skydda individer och grupper mot hot och våld
- Stötta människor som är eller kan hamna i riskzonen för ett extremistiskt beteende
- Värna demokratin och samhället i övrigt

Grunden för arbetet är kartläggning och kunskap om den rådande situationen. Med den kunskap som kartläggningen ger kan kommunen planera för förebyggande insatser.

Inriktning för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i Oxelösunds kommun ska bedrivs utifrån ett strukturerat, kunskapsbaserat angreppsätt och bygga på kartläggning och analys av situationen i kommunen.

Det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism i Oxelösund ska bedrivs mot bakgrund av en aktuell lägesbild

⁵ Träder i kraft 1 juli 2023

⁶ Kommunstyrelsen 2017-01-25, § 8

7. Informationssäkerhet

Information som finns och hanteras i Oxelösunds kommun är en viktig tillgång och värdefull för både kommunen och för andra. Kommunens informationstillgångar, digitala såväl som analoga, behöver därför skyddas så att;

- den alltid finns tillgänglig när vi behöver den
- vi kan lita på att den är korrekt och inte manipulerad eller förstörd
- endast behöriga personer får ta del av den
- enskildas rätt till skydd av personuppgifter tillgodoses

Arbetet med informationssäkerhet i Oxelösund omfattar kommunens samtliga verksamheter och medarbetare. Ansvar följer det delegerade verksamhetsansvaret. Det innebär att den som är ansvarig för en viss verksamhet också är ansvarig för att skydda information som hanteras inom den verksamheten.

Att särskilt verka för

- **God informationssäkerhetskultur**
Genom ökad medvetenhet och kunskap om informationssäkerhet så minskar risken för brister och incidenter i informationshanteringen, efterlevnaden av regler och lagar blir bättre och acceptansen och förståelsen för informationssäkerhet i stort ökar. Utbildning och kommunikation behöver ske kontinuerligt.
- **Skydda information på rätt sätt och efter behov**
För att kunna välja lämpliga skyddsåtgärder för kommunens information så behöver vi arbeta systematiskt med att identifiera vilket värde informationen har för oss samt att bedöma och hantera informationssäkerhetsrisker.
- **Upphandla informationssäkert**
Vid upphandlingar är det viktigt beskriva vilket behov av skydd information har och utifrån dessa ställa informationssäkerhetskrav. Dessutom behöver vi följa upp att leverantörer och leverans av varor och tjänster svarar mot ställda informationssäkerhetskrav.

Inriktning för arbetet med informationssäkerhet

Oxelösunds kommun ska bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete som förutsättning för kommunens verksamheter att bedrivas utan allvarliga incidenter och störningar.

8. Internt säkerhets- och arbetsmiljöarbete

Kommunens interna säkerhets- och arbetsmiljöarbete bedrivs i huvudsak med utgångspunkt i ett systematiskt och kontinuerligt arbetssätt. För att stärka säkerheten för medarbetare och förtroendevalda ytterligare finns riktlinjer och rutiner för skydd mot bland annat hot- och våldssituationer samt påverkanssituationer.

Systematiskt säkerhets- och arbetsmiljöarbete

Oxelösunds kommun, som arbetsgivare, ska systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att arbetsmiljön uppfyller föreskrivna krav på en god arbetsmiljö. Arbetet/systematiken omfattar ett flertal moment och delar;

- Fördelning av arbetsmiljöansvar från kommunfullmäktige via kommunstyrelsen, nämnder och förvaltningschefer till enhetschefer.
- Respektive chefs kartläggning, riskbedömning och SSAM-planering på enhetsnivå (tillsammans med medarbetare).
- Central årlig uppföljning av enheternas SSAM-arbete samt av enheternas föreskriva egenkontroller av säkerhet.
- Återkommande intern arbetsmiljöutbildning för samtliga chefer i Oxelösunds kommun (minst vart fjärde år).
- Återkommande intern säkerhetsutbildning; Risk- och brandutbildning samt första hjälpen och hjärt-/lungräddning.

Otillåten påverkan

Tjänstepersoner och förtroendevalda i Oxelösunds kommun fattar beslut som är av stor betydelse för allmänheten och som kan vara väldigt viktiga, ibland direkt livsavgörande, för enskilda kommuninvånare.

Det medför att personer kan försöka påverka beslutsfattare att fatta felaktiga beslut eller att avstå från att ingripa eller genomföra kontroller. Sådan påverkan kan ske i form av bl a trakasserier, hot, våld, skadegörelse eller otillbörliga erbjudanden.

Stöd för medarbetare

Kommunchefen har fastställt riktlinjer som beskriver hur Oxelösunds kommun agerar när medarbetare ställs inför situationer där någon -medvetet eller omedvetet- försöker att påverka en medarbetares tjänsteutövning genom att hota, ofreda, kränka eller trakassera medarbetaren.

Riktlinjerna beskriver olika former av påverkan, hur en påverkanssituation kan hanteras samt vilka resurser för skydd som finns tillgängliga.

Riktlinjerna är avgränsad till hanteringen av händelser ur ett säkerhetsperspektiv⁷. De arbetsmiljömässiga aspekterna, till exempel stöd till medarbetaren, riskinventering, förebyggande åtgärder med mera beskrivs i kommunens personalhandbok⁸.

⁷ Här i betydelsen att dessa händelser/situationer påverkar kommunens förutsättningar att upprätthålla sin verksamhet och att bedriva denna rättsligt korrekt.

⁸ Origo.oxelosund.se, Service och stöd/personalhandboken

Datum
2023-03-29

Stöd för förtroendevalda

Kommunfullmäktige har fastställt *Plan för hantering av hot-, och våldssituationer samt trakasserier riktade mot förtroendevalda* (KF 2018, §82).

Planen beskriver hur situationer med hot, våld och trakasserier kan förebyggas samt hur de kan hanteras av den enskilde om de ändå inträffar. Vidare beskriver planen hur en hot- och våldssituation ska hanteras efter det att den har inträffat, med avseende på stöd till den utsatta samt ansvarsfördelning mellan de politiska partierna och kommunens tjänstemannaorganisation.

Syftet med planen är att, så långt det är möjligt, skapa en trygg och säker arbetssituation för kommunens förtroendevalda när de utför sina offentliga förtroendeuppdrag.

Inriktning internt säkerhets- och arbetsmiljöarbete

Kommunens verksamheter ska bedriva ett systematiskt säkerhets- och arbetsmiljöarbete som förebygger ohälsa och olycksfall, driftstörningar samt skador på egendom.

Kommunens medarbetare ska ha kunskap och färdigheter att förebygga brand och andra olyckor/olycksfall samt förmåga att kunna hantera sådana situationer om de ändå inträffar.

Kommunens medarbetare ska kunna utföra sina arbetsuppgifter utan att bli utsatta för otillåten påverkan genom hot, våld, ofredande, kränkning eller trakasserier.

Kommunens förtroendevalda ska inte kunna påverkas i sin roll som beslutsfattare genom hot, våld eller trakasserier. Uppdrag ska kunna utföras utan inskränkningar samt med en godtagbar känsla av trygghet och säkerhet.